

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemminsplan Struisenburg te Rotterdam

Projectcode

NL.IMRO.0599.BP1087Struisenburg

Datum

08 juni 2017

Versie

V1

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

K. van Veen BSc.

Paraaf Opsteller:

Collegiale toetsers

drs. M. Meijer

Paraaf Toetsers:

Samenvatting

Voor Struisenburg wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld (streefdatum eind 2018) welke dient te worden getoetst aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Het nieuwe bestemmingsplan sluit grotendeels aan bij het voorgaande bestemmingsplan. Slechts op enkele locaties worden mogelijk kleinschalige ontwikkelingen verwacht. Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt op dit moment niet noodzakelijk geacht. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen of renovatie) dient voorafgaand aan de uitvoering ervan nog wel flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Indien er in de toekomst alsnog ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijziging of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan Struisenburg is alleen de soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant: Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied (Kinderdijk) ligt buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplan voorziet ook niet in ontwikkelingen die enige impact zullen hebben op dit gebied. Significante negatieve invloed op de Natuurnetwerk Nederland gebieden als gevolg van de bestemmingsplanwijziging zijn tevens uitgesloten. In het bestemmingsplangebied is de Huismus vastgesteld en zijn potenties voor Gierzwaluw aanwezig. Hiernaast is er potentie voor habitatrichtlijnsoorten zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis en Laatvlieger. Geadviseerd wordt om bij renovatie, sloop en nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, Huismussen, Gierzwaluwen of bijen (natuurinclusief bouwen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers aan het Buizengat. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing.

Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is op moment van toetsing 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing voor de voorgenomen ontwikkelingen is naar verwachting niet nodig.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Planbeschrijving	6
2.1 bestemmingsplangebied	6
3. Wetgeving en beleid	8
3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	8
3.2 Aanbevelingen vanuit wetgevend kader	8
3.3 Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)	8
3.4 Rotterdamse Natuurkaart	9
3.5 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	9
4. Beschrijving natuurwaarden in het bestemmingsplangebied	11
4.1 Algemene beschrijving	11
4.2 Eerder onderzoek	11
4.3 Verkennend veldonderzoek	11
4.4 Natuurdatabase Rotterdam en verkennend veldonderzoek	11
4.4.1 Vleermuizen	11
4.4.2 Vogels	12
4.4.3 Grondgebonden zoogdieren	13
4.4.4 Vissen	14
4.4.5 Reptielen en amfibieën	14
4.4.6 Planten	14
4.4.7 Overige soortgroepen	14
4.4.8 Ontwikkellocaties	14
4.5 Zorgplicht	15
5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna	16
5.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden	16
5.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten	16
6. Kansen door de ontwikkelingen	17

6.1 Duurzaamheid	17
6.2 Vergroten biodiversiteit	17
7. Conclusies en aanbevelingen	19
Literatuurlijst	20
Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied	21
Bijlage 2: wetgevende kaders	25
Wet natuurbescherming	25
Bescherming van gebieden	25
Bescherming van soorten	26
Bescherming van houtopstanden	27
Zorgplicht	27

1. Inleiding

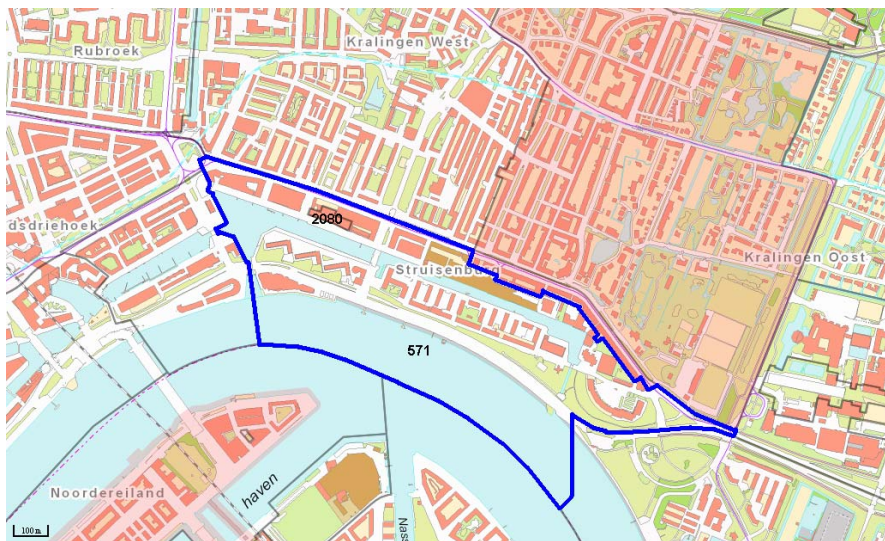
Het nu geldende bestemmingsplan voor Struisenburg en de Admiraliteitskade zal worden vernieuwd. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan gebeurt in het kader van het Meerjarenprogramma actualisering bestemmingsplannen. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Het betreft hier de:

- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland (PEHS), Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1 bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied is gelegen in het zuidelijk deel van Kralingen tegen de Nieuwe Maas. Het bestemmingsplangebied wordt begrensd door de Nieuwe Maas, de Oostmolenwerf, de Oostzeedijk en de Honingerdijk. Het bestemmingsplangebied bestaat uit verschillende delen met verschillende functies waarbij het water van het Boerengat en Buizengat een scheiding vormt. Het gebied ten zuiden van het Boerengat en Buizengat heeft voornamelijk een woonfunctie. Hier bevinden zich appartementencomplexen en een aantal hoge flats. In het zuidoostelijk deel zijn grasvelden met bomen aanwezig die aansluiten op de buiten het plangebied gelegen Oude Plantage. Op meerdere plekken zijn kleine ondernemers gevestigd. Het noordelijk deel van het bestemmingsplangebied heeft grotendeels een bedrijfsfunctie. Hier zijn meerdere grote kantoorgebouwen aanwezig. Langs de Admiraliteitskade bevinden zich op de begane grond veel kleine ondernemers en kleine horeca met daarboven appartementen. Parkeergelegenheden zijn voornamelijk aanwezig langs de Admiraliteitskade, de 's Lands werf en de Oostmaaslaan.

Afbeelding 1 : Het bestemmingsplangebied Struisenburg is met een blauwe contour weergegeven. Bron: Startnotitie Struisenburg

Ter plaatse gelden twee bestemmingsplannen: het bestemmingsplan Struisenburg (571) en het bestemmingsplan Admiraliteitskade (2080). Het bestemmingsplan Struisenburg is 08 november 2007 vastgesteld en is 31 januari 2008 onherroepelijk geworden. Het bestemmingsplan Admiraliteitskade is op 10 juli 2014 vastgesteld.

Bij het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan wordt rekening gehouden met 11

ontwikkellocaties waar in de komende jaren (mogelijk) ontwikkelingen gaan plaats vinden (Afbeelding 2). Op 9 van de 11 locaties zullen de aanwezige kantoorgebouwen, bedrijfsruimten of garages herontwikkeld worden naar woningruimte voor maximaal 50 woningen. Enkel op locatie 7 (Blue City) wordt geen woningruimte gerealiseerd en zal het huidige gebruik in het bestemmingsplan verankerd worden.

Afbeelding 2 : 11 ontwikkellocaties binnen het bestemmingsplangebied.

De doelstelling is om in het laatste kwartaal van 2018 een vastgesteld bestemmingsplan voor het gebied te hebben, waarin de kaders voor de gewenste ruimtelijke situatie en de mogelijke ontwikkelingen wettelijk zijn verankerd. Ook worden tussentijds uitgevoerde ontwikkelingen in het nieuwe plan geborgd. Hieronder valt ook de vigerende natuurwetgeving, zoals de Wet natuurbescherming, en regelgeving, zoals de Verordening Ruimte.

Flora en fauna aspect bij veranderende bestemmingen

Binnen het bestemmingsplangebied zijn 11 locaties aangewezen waar mogelijk ontwikkelingen (bestemmingswijziging) plaats gaan vinden. Verandering van een bestemming en de bijbehorende werkzaamheden kunnen leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. Hetzelfde geldt voor het rooien van bomen. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering dient dan ook altijd specifiek onderzoek te worden verricht aan de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten.

3. Wetgeving en beleid

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming onder meer de Flora- en faunawet vervangen. Deze toets is geschreven op basis van de geldende wetgeving conform de Wet natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of een ontheffing mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient deze toetsing aan de Wet natuurbescherming en Natuurbeschermingswet dus afgerond te zijn.

Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt in dit stadium voor het bestemmingsplangebied niet noodzakelijk geacht. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een bestaande bestemming of bij een veranderende bestemming (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw of renovatie) dient tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden nog wel flora en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

Voor het bestemmingsplan Struisenburg is de Wet natuurbescherming en de Verordening Ruimte relevant. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is de Kinderdijk, op ca. 9 km afstand tot het bestemmingsplangebied. De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen hebben op voorhand geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000 gebied. Hiervoor zijn de ontwikkelingen te gering en is de afstand tussen het bestemmingsplangebied en het Natura 2000 gebied te groot.

3.2 Aanbevelingen vanuit wetgevend kader

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.3 Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)

Het meest nabij gelegen NNN-gebied is de Nieuwe Maas. Deze is binnen het plangebied gelegen aan de zuidzijde van het bestemmingsplangebied. De Nieuwe Maas betreft het beheertype N02.01 Rivier.

Het bestemmingsplan voorziet in de huidige vorm geen ontwikkelingen binnen het NNN-gebied. De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen hebben op voorhand geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van dit NNN-gebied. Hiervoor zijn de ontwikkelingen te gering.

3.4 Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart (Afbeelding 3) is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid. Op deze natuurkaart is te zien dat door het gebied heen een groene wijkdooradering ligt. Deze bestaat hoofdzakelijk uit enkele bomenrijen. Daarnaast is in het zuidoostelijk deel parkbos gelegen, bestaande uit grasvelden met bomen, dat via Kralingen-Oost aansluit op het Kralingse bos.

Afbeelding 3 : Het bestemmingsplangebied Struisenburg (rood omlijnd) met omliggende groene gebieden zoals opgenomen in de Natuurkaart Rotterdam. Bron: Natuurkaart Rotterdam

3.5 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

4. Beschrijving natuurwaarden in het bestemmingsplangebied

4.1 Algemene beschrijving

Het bestemmingsplangebied is gelegen tegen het stedelijk centrum van Rotterdam en heeft zodoende een dicht stedelijk karakter. De bebouwing bestaat voornamelijk uit hoogbouw met platte daken. In vrijwel alle bebouwing zijn open stootvoegen aanwezig die toegang tot de luchtsponw bieden.

Groenzones zijn direct ten noorden van de Maasboulevard aanwezig in de vorm van gazon met groepen bomen. Tussen de appartementencomplexen langs het Buizengat zijn openbare groenstructuren en tuinen met bomen en struiken aanwezig. Tevens bevindt zich langs het water van het Boerengat en Buizengat een bomenrij en zijn enkele stenen kades met muurplanten aanwezig. Langs de zuidzijde van het bestemmingsplangebied loopt de oever van de Nieuwe Maas, dit is een schaars, maar waardevolle, begroeide schuine oever van basaltblokken.

4.2 Eerder onderzoek

Er zijn geen documenten met eerder onderzoek binnen het bestemmingsplangebied bekend.

4.3 Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecooloog van Ecoresult B.V. op 13 maart 2017 het bestemmingsplangebied globaal bekeken op aanwezigheid en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuur kwaliteit en kwantiteit (zie bijlage 1 voor foto's). De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in hoofdstuk 4.1. Daar waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen van de natuurdatabase Rotterdam, 4.4.1 t/m 4.4.5. Voor elk van de 11 ontwikkellocaties wordt apart kort aangegeven welke potenties aanwezig zijn en waar in paragraaf 4.5.

4.4 Natuurdatabase Rotterdam en verkennend veldonderzoek

Voor een verdere indicatie van natuurwaarden is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren (2008-2013). Uit de database blijkt dat binnen het bestemmingsplangebied enkele beschermde soorten zijn aangetroffen (zie komende paragrafen). Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet strikt beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

4.4.1 Vleermuizen

In de natuurdatabase is in het bestemmingsplangebied slechts één waarneming van een Gewone dwergvleermuis bekend. In de omgeving van het bestemmingsplangebied zijn grote aantallen

waarnemingen van Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis opgenomen. Het is zeer aannemelijk dat deze waarnemingen een verre van compleet beeld van de aanwezigheid van vleermuizen in het bestemmingsplangebied schetst. In dit stedelijk gebied kunnen ook de ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Tweekleurige vleermuis voorkomen. Nagenoeg alle bebouwing in het bestemmingsplangebied is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De overgrote meerderheid van de bebouwing bevat open stootvoegen en/of metalen dakstrips welke toegang verschaffen tot de spouwmuren. Hier is potentie voor winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen aanwezig. Voor boombewonende vleermuizen is het bestemmingsplangebied nagenoeg ongeschikt. Aan de oostzijde van het bestemmingsplangebied bevindt zich één boom waarin een holte is aangetroffen, mogelijk wordt deze bewoond door halsbandparkieten. Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich meerdere lijnvormige structuren (water/bomenrijen/bebouwing) en begroeiide binnenplaatsen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als functioneel leefgebied als foerageergebied en/of (essentiële) vliegroute. De Nieuwe Maas behoort mogelijk tot het functioneel leefgebied van de Meervleermuis (foerageergebied en vliegroute). Voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes zijn in de Wet natuurbescherming strikt beschermd.

4.4.2 Vogels

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied geen waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Rondom het bestemmingsplangebied is één waarneming van een sperwer aanwezig. Voor deze soort is in het bestemmingsplangebied geen geschikt habitat voor voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. Voor vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in de gebouwen (zoals Huismus en Gierzwaluw) is het bestemmingsplangebied matig geschikt. De appartementencomplexen ten zuiden van het Buizengat zijn voorzien van een schuin dak met dakpannen waar potentiële broedplekken voor Huismus aanwezig zijn (Afbeelding 4). Langs ontwikkellocatie 11 zijn tijdens het veldbezoek twee Huismussen waargenomen in een haag. Waar deze Huismussen hun voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen hebben is niet bekend. Andere vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen.

Potentiële broedplekken voor Gierzwaluw zijn aanwezig in de daknokken van enkele huizenblokken langs de Oostmaaslaan (Afbeelding 5), onder loszittende dakpannen of achter weggeslagen betonvoegen van enkele panden langs de Admiraliteitskade.

Naast deze beschermde soorten kunnen algemene boom-, struweel- en gebouwbewonende vogelsoorten in het bestemmingsplangebied verwacht worden.

Afbeelding 4 : Schuine daken met dakpannen geschikt voor Huismus. Foto: Ecoresult B.V.

Afbeelding 5 : Openingen onder dakpannen in de daknok geschikt voor Gierzwaluw. Foto: Ecoresult B.V.

4.4.3 Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor habitatrictlijnsoorten grondgebonden zoogdieren. In het bestemmingsplangebied kunnen wel nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Met name mol, egel, konijn en meerdere soorten (spits)muizen kunnen zich goed handhaven in een stedelijke omgeving met beperkte groengebieden. Steenmarter wordt op basis van het aanwezige habitat niet in het bestemmingsplangebied verwacht. Het gebied is zeer sterk verhard en heeft met uitzondering van enkele tuinen geen aaneengesloten groen dat de Steenmarter kan gebruiken als functioneel leefgebied.

4.4.4 Vissen

De wateren binnen het bestemmingsplangebied zijn ongeschikt voor habitatrichtlijnsoorten vissen. In de wateren binnen het bestemmingsplangebied kunnen wel algemeen voorkomende vissoorten waaronder Brasem, Karper, Snoek, Snoekbaars en Blankvoorn worden verwacht.

4.4.5 Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor habitatrichtlijnsoorten reptielen en amfibieën. In het bestemmingsplangebied kunnen wel nationaal beschermde amfibieën worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Met name Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander kunnen zich goed handhaven in een stedelijke omgeving met beperkte groengebieden.

4.4.6 Planten

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het bestemmingsplangebied geen onder de Wet natuurbescherming beschermde Habitatrichtlijn of nationaal beschermde planten aangetroffen. Omdat het veldbezoek medio maart is uitgevoerd kunnen soorten die nog niet zijn opgekomen zijn gemist. De aangetroffen plantensoorten betreffen veelal zeer algemene kruiden en aangeplante (cultivar) bomen en struiken in het stedelijk gebied. Binnen het bestemmingsplangebied zijn typische muurplanten aangetroffen. Tussen de basaltblokken van de oever van de Nieuwe Maas zijn steenbreekvarens aangetroffen. Op de noordoever van het Boerengat en langs de kades zijn tevens tongvaren en muurvaren aangetroffen.

4.4.7 Overige soortgroepen

Overige vogel- of habitatrichtlijnsoorten of nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

4.4.8 Ontwikkellocaties

In onderstaande tabel wordt per ontwikkellocatie aangegeven welke potenties voor habitatrichtlijnsoorten of vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. De potenties beperken zich enkel tot de bebouwing zelf en daarmee de potenties voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen. De omliggende ruimte wordt niet meegenomen. Van ontwikkellocatie 10 is bekend dat hier in 2000 een ruige dwergvleermuis is aangetroffen (Med. A. van Meurs, Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland).

Locatie	Beschermde soortgroep	Soort/soortgroep	functie	toelichting
1	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
2	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
3	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
4	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
5	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
6	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
7	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
8	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
9	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
10	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
11	Habitatrichtlijn	vleermuizen	verblijfplaats	open stootvoegen
11	Vogelrichtlijn	huismus	leefgebied	groen haag

4.5 Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde Habitatrichtlijnsoorten zijn ook nationaal beschermde soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen kleine zoogdieren (konijn, mol, egel, diverse muizensoorten) en algemene amfibieën (Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander). Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet natuurbescherming vallen aanwezig (vissen). Voor deze soorten geldt de Zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna

5.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden

Het dichtst bijgelegen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland is de Nieuwe Maas, gelegen in het plangebied. Het bestemmingsplan voorziet echter niet in ontwikkelingen die impact zullen hebben op dit gebied. Het bestemmingsplan voorziet niet in grootschalige verandering van de functie, het onderhoud of het overall gebruik van de ruimtelijke inrichting van het gebied. Significante negatieve invloed op de Nieuwe Maas als gevolg van de bestemmingsplanwijziging zijn daarom uitgesloten. Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle gebieden te worden getoetst.

5.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De gevolgen voor de aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene werkzaamheden die passen binnen de bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden getoetst te worden. Hierbij is te denken aan werkzaamheden zoals sloopwerkzaamheden, ingrijpende renovatie (naïsolatie gevels, dakbedekking hernieuwen), het herinrichten van openbaar groen of werkzaamheden aan watergangen. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde en rode lijst soorten.

6. Kansen door de ontwikkelingen

6.1 Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Bij een grotere stedelijke biodiversiteit neemt de kans op plagen of ziekten door de verandering van het klimaat af omdat het ecologisch systeem dan beter gebufferd is tegen schommelingen. Goede ecologische verbindingen zijn daarom van belang zodat soorten bij klimaatverandering kunnen migreren naar andere plekken in de stad. Bij het ontbreken van ecologische verbindingen kunnen soorten uit het stedelijke ecosysteem verdwijnen omdat ze geen nieuwe biotoop kunnen bereiken. Op dit moment is de oever van de Nieuwe Maas nog vrij kaal, zoals ook op de natuurkaart Rotterdam is aangegeven liggen hier kansen voor vergroening.
- Groener maken van de stad. Gezien het hoog stedelijke karakter van het bestemmingsplangebied liggen de voornaamste kansen voor meer groen in de toepassing van groene gevels. Dit kan met name voor insecten en vogels meer leefgebied creëren. Hiernaast kan men door te kiezen voor de toepassing van groene daken en gevelgroen met soortenrijke samenstellingen zowel een bijdrage leveren aan de vergroening van de stad als aan de biodiversiteit in de stad.

6.2 Vergroten biodiversiteit

Gebouwbewonende vleermuizen hebben veel mogelijkheden voor verblijfplaatsen in het bestemmingsplangebied. Voor gebouwbewonende vogelsoorten is dat nog niet het geval. Hierom liggen er kansen bij nieuwbouw. Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende Huismussen, en Gierzwaluwen. Bij gebouwen hoger dan 5 woonlagen, die voor de Huismus minder aantrekkelijk zijn, kunnen nog wel succesvolle voorzieningen voor Gierzwaluwen gerealiseerd worden. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor Huismussen en Gierzwaluwen makkelijk te treffen. Naast nestgelegenheid is het voor de Huismus essentieel dat hier ook functioneel leefgebied in de directe omgeving van de nestplaats voor handen is. Het realiseren van broedplekken voor Huismus is in de huidige inrichting voornamelijk kansrijk aan de bebouwing langs de Oostmaaslaan. Hier is voor de Huismus geschikt functioneel leefgebied in de vorm van struiken en bosschages aanwezig die elders in het plangebied nagenoeg volledig ontbreken.

Bij de platte daken in het gebied kan overwogen worden om groene daken toe te passen. Bij voorkeur wordt gekozen voor een soortenrijke beplanting. Groene daken dragen zo bij aan een gezonde stedelijke bijenstand en vergroten de soortenrijkdom in de wijk.

Het huidige groen bestaat voornamelijk uit gazon of bomen, veel dieren hebben echter ook beschutting aan lagere groenstructuren zoals bosjes en struwelen. Door meer structuurvariatie aan te brengen in het huidige groen kan de biodiversiteit dus verhoogd worden.

Grote kansen voor het realiseren van natuurvriendelijke oevers liggen langs de zuidoever van het Buizengat. Op deze locatie bestaat de kade uit kale basaltblokken en heeft de kade geen functie als aanlegplaats of parkeergelegenheid. Hier kunnen door middel van een extra beschoeiing kort uit de kant of door middel van drijvende vloten natuurvriendelijke oevers worden gerealiseerd. Deze inham van de Nieuwe Maas heeft rustig water zonder golfslag en is daarom minder gevoelig voor afkalving. Natuurvriendelijke oevers zouden op deze locatie een belangrijke rol kunnen spelen voor watervogels als schuil- en broedplaats en als kraamkamer en overwinteringslocatie voor vissen.

7. Conclusies en aanbevelingen

- In het bestemmingsplangebied is de aanwezigheid van een soort met jaarrond beschermde nesten vastgesteld, te weten Huismus. Hiernaast is er potentie voor Gierzwaluw.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de habitatrichtlijnsoorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis en Laatvlieger.
- De bestemmingsplanwijziging heeft geen invloed op de meest nabij gelegen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000 gebieden.
- Het bestemmingsplan voorziet niet in een ander beheer, onderhoud, gebruik en ruimtelijke inrichting. De Wet natuurbescherming en de provinciale Verordening Ruimte (in het kader van het Natuurnetwerk Nederland) wordt niet door dit bestemmingsplan overtreden.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle gebieden en beschermde en aandachtsoorten te worden onderzocht en getoetst.
- Ontwikkelingen die binnen bestaande bestemmingen plaats vinden dienen op projectniveau getoetst te worden aan de relevante natuurwetgeving.
- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, Huismussen, Gierzwaluwen of bijen (natuurinclusief bouwen).
- Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers in het Buizengat.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Literatuur:

- 1) *Startnotitie Bestemmingsplan Struisenburg*

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

Structuur behorende tot het parkbos in het zuidoostelijk deel. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Kade van de Nieuwe Maas aan de zuidrand van het plangebied. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Het Boerengat met daarachter de Admiraliteitskade. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Gazon met bomen onderdeel van het Parkbos. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Ontwikkellocatie 7, in de stenen muur potenties voor vleermuizen. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Huisemus langs de Oostmaaslaan. K van Veen | Ecoresult B.V.

Weggeslagen betonvoeg als potentiële verblijfplaats voor Huismus of Gierzwaluw | Ecoresult B.V.

Basaltblok kade van het Buizengat. K van Veen | Ecoresult B.V.

Ontwikkellocatie 10 met open stootvoegen als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Steenbreekvaren tussen basaltblokken op de kade van de Nieuwe Maas. K. van Veen | Ecoresult B.V.

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Bescherming van soorten

¹ www.rvo.nl

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen